

NIEUWSBRIEF, september 2020

VAN HET BESTUUR

Terugblik lezingen van de OVF Zomerschool

In juli en augustus werden tijdens de 1^e OVF-Zomerschool in verschillende kerken vier interessante lezingen gehouden over de planontwikkeling van de naoorlogse wijken Schuilenburg, Liendert, Schothorst en Kattenbroek. Jonge musici (Lena Siegmann op dwarsfluit, pianist Shaiang Amini, en de violisten Kees Peters en Laura de Boer) zorgden voor mooie muzikale intermezzo's.

De Zomerschool bleek een geslaagd experiment om ervaring op te doen met OVF-lezingen en de anderhalvemeterafstandsregel in verband met Corona. Zo'n 40 tot 60 belangstellenden hadden zich ingeschreven. Bij enkele lezingen waren er meer inschrijvingen dan beschikbare plaatsen. Het bestuur zal de ervaringen van de Zomerschool benutten bij de organisatie van de lezingen in het najaar.

Hierbij nog wat foto-impressies van de Zomerschoollezingen op 11 augustus in De Hoeksteen in Schothorst en op 18 augustus in De Lichtkring in Kattenbroek. De foto's zijn gemaakt door Harald van Hauten.

Kerkgebouwen blijken in deze coronatijd goede locaties om lezingen te organiseren. Voorlopig zullen de OVF-lezingen gehouden worden in de Heilig Kruiskerk aan de Liendertseweg 48.

Schothorst, De Hoeksteen

De Lichtkring, Kattenbroek

Het nieuwe lezingenseizoen vanaf september

Na de zomer gaat een nieuw lezingenseizoen van start. De fysieke lezingen plannen we onder voorbehoud. Als de beperkende coronamaatregelen nog gelden, wordt er een film of webinar op locatie gemaakt die via de OVF-website aan de leden zal worden aangeboden.

Ook al gaan de Open Monumentendagen dit jaar niet door, toch sluit de OVF aan bij het thema 'Leermonument' van Open Monumentendag 2020. Herman Bakker van Van Hoogevest architecten staat op het programma met een inleiding over de geschiedenis en achterliggende visies van schoolgebouwen in Amersfoort. Maar ook een verkenning in de toekomst zal deel uitmaken van zijn verhaal. Herman Bakker maakte naam met de recente renovatie en nieuwbouw van het Corderius College.

Datum: 15 september. Locatie Heilig Kruiskerk, Liendertseweg 48.

In oktober is het 'de Maand van de Geschiedenis'. Dit jaar is het thema Oost/West. Dit thema is multi-interpretabel. Te denken valt aan grote Oost-West-routes en Noord-Zuid-routes, maar ook aan tegeltjeswijsheden. De OVF vult het thema in met een lezing van Arend Ruizendaal over zijn onderzoek naar oorspronkelijke beeklopen en oudste routes in Amersfoort.

Datum: 20 oktober. Locatie Heilig Kruiskerk, Liendertseweg 48.

In november besteden we aandacht aan het CollectieCentrum Nederland (CC NL) in Amersfoort, het gezamenlijke depot voor de rijkscollecties. Spreker: Wim Hoeben

Datum: 3 november. Locatie Heilig Kruiskerk, Liendertseweg 48.

De uitreiking van het Jaarboek 2020 zal plaatsvinden op **26 november a.s. in de Joriskerk.**

Virtuele mini-excursies op de OVF-website

De mini-excursies waarmee de OVF het lezingenseizoen jaarlijks afsluit konden dit jaar vanwege corona niet doorgaan. Maar er is een geslaagd alternatief: de virtuele OVF-mini-excursie! Inmiddels staan er 3 op de OVF-website. Met een klik op een link sluit u gelijk aan bij het begin van de excursie.

Wandel zo mee en luister naar de bijzondere geschiedenis van Park Schothorst (<https://youtu.be/jvdx4QLeW6M>). Verken de moderne architectuur in het stadsdeel De Laak in Vathorst vanaf een dobberend bootje (<https://youtu.be/ram21HryJts>). Bekijk een aantal van de 24 kazematten op de Grebbelinie. Het was daar schieten of beschoten worden. Met dank aan de cameramensen van Eemfilmers krijgt u een goed beeld van deze excursieplekken in of in de directe omgeving van Amersfoort.

Aan de vierde en laatste mini-excursie naar de begraafplaatsen (Algemene en Joodse) in het Soesterkwartier wordt nog gewerkt. Meer hierover in de Nieuwsbrief van oktober.

Ledenstand

Op 1 september 2020 heeft de OVF 733 leden.

JAARBOEK FLEHITE 2020.

Op 26 november a.s. zal in de Joriskerk het Jaarboek 2020 worden gepresenteerd. We denken op dit moment dat dit kan, rekening houdend met de corona-maatregelen die nu gelden. Als later mocht blijken dat dit op deze locatie toch niet door kan gaan zullen we naar alternatieven voor de uitreiking en de verspreiding zoeken.

Het Jaarboek kende niet eerder zoveel artikelen. Dit jaar heeft het Jaarboek de volgende inhoud:

- Laura J. Meilink-Hoedemaker: *De oprichting van de Nederlandse beiaardschool in 1953.*
- Wim van Schaik: *Het Soester dorpsbestuur (1780-1830).*
- Pieter Koekkoek: *De doperse beweging in het Eemland (1530-1580).*
- Ton Reichgelt: *De Hooglandse boerderij Lutlike Weede van Armen de Poth (1351-1832).*
- Sandra den Dulk: *De tuinmuur in de Muurhuizen.*
- Eric van der Velden: *Hoe Amersfoort een festivalstad werd (1971-2020).*
- Francien Snieder: *Archeologische vondsten op de Hof, gehouden tegen het licht van de Moderne Devotie.*
- Marjan de Man: *Verbouwingen door de sjiekste opdrachtgevers van Amersfoort (1750-1780).*
- Hans Smit: *Het Amersfoorts leesgezelschap 'Tot Nut en Beschaving' (1835-na 1879).*
- Jaaroverzichten 2019 van de gemeentelijke diensten *Monumentenzorg en Archeologie*
- Besprekingen van twee recent verschenen boeken

Voor de verspreiding van het Jaarboek doen we weer een beroep op de leden. Vorig jaar zijn bij de presentatie al 375 boeken meegenomen, terwijl de rest is verspreid door vrijwilligers. Slechts 50 exemplaren moesten per post worden verzonden.

Graag hoor ik of u (ook) dit jaar bereid bent om ingeschakeld te worden bij de verspreiding van het Jaarboek 2020 (p.jonkman@kpnmail.nl).

BEP RIETVELD (1913-1999), SCHILDER-TEKENAAR IN OORLOGS- EN VREDESTIJD
(Museum Flehite, 16 augustus 2020 t/m 24 januari 2021)

Bep Eskes-Rietveld, dochter van meubelontwerper en architect Gerrit Rietveld, schilderde en tekende haar hele leven portretten en stillevens. In de Tweede Wereldoorlog verbleef zij in verschillende Jappenkampen en maakte daar voor de moeders portretten van hun kinderen. Ook van zieke of gestorven kinderen, of van hun zonen die met 10 jaar werden overgebracht naar het mannenkamp. Vanwege de herdenking van het einde van de Tweede Wereldoorlog en de viering van 75 jaar vrijheid, is in Museum Flehite een aantal van deze dierbare kinderportretjes samengebracht in de tentoonstelling *Bep Rietveld (1913-1999), schilder-tekenaar in oorlogs- en vreedstijd*.

Daarnaast biedt de expositie een selectie van al het andere werk dat Bep Rietveld gedurende haar leven heeft gemaakt.

Elisabeth Eskes – Rietveld werd in oktober 1913 in Utrecht geboren als oudste dochter van Gerrit Rietveld en Vrouwgjen Hadders. Als kind adoreerde Bep haar creatieve vader en hoewel hij haar later als mens teleurstelde, is ze altijd een groot bewonderaar gebleven van zijn werk. Dat zie je ook terug in haar schilderijen, waarbij geportretteerden vaak op een door haar vader ontworpen stoel zitten.

Zelfportret, 1929

Catalogus

Martine Eskes, één van de dochters van Bep, heeft zich de afgelopen jaren ingespannen om uit het oog verloren werken van haar moeder op te sporen en te fotograferen voor een digitaal overzicht van haar werk. Via een oproep op de website <https://bep-rietveld.nl/> en later ook via de NOS, is de collectie met 100 werken uitgebreid naar 370. Van de vele kampportretten die Bep tekende, zijn er 32 boven water gekomen. Deze 32 tekeningen zijn in Museum Flehite te zien. Bij de tentoonstelling verschijnt ook een catalogus met het werk uit de expositie. Deze zal o.a. verkrijgbaar zijn in het museum.

MUSEUM FLEHITE ZOEKT VRIJWILLIGERS

Heb je belangstelling voor kunst en cultuur? Momenteel zijn we op zoek naar vrijwilligers die ons willen helpen voor verspreiding van affiches en flyers van nieuwe tentoonstellingen. Ook kunnen we iemand met groene vingers gebruiken voor het onderhoud van de fraaie museumtuin langs de Westsingel.

KUNSTENAARSLEZING IN HET MONDRIAANHUIS

Hoe komen de foto's van kunstenaarsduo Het Wilde Oog tot stand? Op vrijdag 25 september neemt Hans Lemmerman zijn publiek mee in zijn gedachtegang en manier van werken.

Onder het motto 'kijk wild en denk lenig' laten Hans Lemmerman en Inge van Run al twintig jaar zien hoe de wereld van de kunst en die van volkscultuur elkaar kunnen versterken. Sinds 2000 portretteert het duo vrouwen in traditionele Spakenburgse klederdracht naast werk van diverse Nederlandse kunstenaars. Dit levert verrassende, vervreemdende en grappige beelden op. In het Mondriaanhuis is momenteel een tentoonstelling te zien waarmee het langlopende project wordt afgesloten.

Op **vrijdag 25 september om 14.30 uur** laat Lemmerman met pakkende voorbeelden zien hoe hij samen met Inge van Run en de Spakenburgse Diva's de ontmoetingen tussen cultureel erfgoed (klederdracht) en abstracte kunst heeft vastgelegd. Na afloop is er ruimte voor vragen en voor het bezoeken van de expositie *Spakenburgse Diva's in het Mondriaanhuis*.

Praktische informatie

Prijs: 12,50 (inclusief museumbezoek) of op vertoon van Museumkaart.

Datum: vrijdag 25 september 2020

Tijd: 14.30 uur

Tickets zijn alleen vooraf te bestellen via de [website van het Mondriaanhuis](#). Dit geldt ook voor houders van een Museumkaart.

SINTJORISLEZING

De jaarlijkse Sint-Jorislezing, georganiseerd door het Capittel van Sint-Joris wordt gehouden op zaterdag 3 oktober om 15.00 uur. Deze zal staan in het kader van 75 jaar vrijheid. De lezing wordt gehouden door **mevrouw Gerdi Verbeet**, voormalig voorzitter van de Tweede Kamer, thans onder andere voorzitter van het Nationaal Comité 4 en 5 mei.

FOTO-EXPOSITIE NAAR HUIS?/COMING HOME? IN DE St. JORISKERK TE AMERSFOORT

(8 september t/m 25 oktober 2020)

In het kader van 75 jaar vrijheid

De expositie *Naar huis?/Coming Home?* is van 8 september tot 25 oktober te zien in de St. Joriskerk in Amersfoort. De expositie wordt georganiseerd door 033fotostad in samenwerking met het Nationaal Monument Kamp Amersfoort en het Sovjet Ereveld in het kader van 75 jaar Vrijheid. Het geheel is mede mogelijk gemaakt met steun van het VFonds en de stad Amersfoort.

033fotostad is het centrum voor fotografie en beeldcultuur van Amersfoort en omgeving. 033fotostad legt verbanden tussen professionele- en amateurfotografie, gearriveerde kunstenaars en jong aanstormend talent *en fotografie en aanverwante kunstvormen*. Naast exposities biedt 033fotostad diverse verdiepingsprogramma's en lezingen.

Naar Huis?

Met de vreugde van de bevrijding komen al lang levende vragen in alle hevigheid op: Hoe gaat het met mijn geliefde, mijn vader, mijn broer, mijn kinderen, familie en/of vrienden? Hebben ze de oorlog overleefd? Waar zijn ze? Kunnen ze weer naar huis komen? Zo ja, wanneer?

Een Duitse krijgsgevangene ontmoet zijn dochter in het kamp Friedland (© Helmuth Pirath/Keystone)

Verlangen naar thuis

Deze expositie geeft in beeld en verhaal een impressie van het verlangen naar thuis en de zoektocht naar familie en bekenden. De ontreddering, het weerzien of het vinden van een nieuw thuis, soms ver van huis, wordt treffend in beeld gebracht. Veel families hebben nooit antwoord gekregen op de vraag waar hun geliefden zijn gebleven.

Diversiteit

De expositie geeft een heel divers beeld. Miljoenen mensen met uiteenlopende achtergronden zijn op doortocht in Europa of daar buiten. Ze zijn bevrijd of gevlucht uit concentratiekampen, ze waren onderduikers, dwangarbeiders, krijgsgevangenen of vluchtelingen. Militairen, betrokken bij de strijd, willen ook naar huis: Canadezen, Britten, Amerikanen, Polen, Russen en Duitsers.

Russische privécollectie

Naar huis?/Coming Home? toont beelden uit diverse landen. Bijzonder zijn beelden uit een Russische privécollectie foto's die niet eerder in Nederland te zien waren. De expositie legt ook een relatie met actuele vragen van hedendaagse vluchtelingen.

Activiteitenprogramma

Naast de foto-expositie wordt een uitgebreid activiteitenprogramma georganiseerd. De opening vindt plaats op 12 september en wordt verricht door burgemeester Lucas Bolsius. Tweede Kamervoorzitter Gerdi Verbeet houdt op 3 oktober de Jorislezing over 75 jaar vrijheid. Ook zal er een lezing zijn met Marieke van der Velden over The Island of All Together. **Kijk voor het programma op de website van 033fotostad.com.**

Openingstijden St. Joriskerk: dinsdag t/m zaterdag van 11.00-17.00 uur. Bij huwelijken e.d. geen toegang. Raadpleeg de website van de St. Joriskerk.

Kosten: € 3,50 p.p. voor de expositie; € 5,- voor lezingen van 033fotostad (zie programma).

AGENDA

Dinsdag 15 september 2020: een lezing die zal aansluiten bij het thema van Open Monumentendag 2020 'Leermonument'. Mede dankzij nieuwe onderwijswetten werden in de 18e en 19e eeuw verspreid over Nederland heel veel schoolgebouwen neergezet. Ook in Amersfoort. Over die geschiedenis plus de achterliggende visies valt veel te vertellen.

Zaterdag 3 oktober 2020: St Jorislezing.

Dinsdag 20 oktober 2020: een lezing die aansluit bij het thema van 'de Maand van de Geschiedenis'. Dit jaar is het thema Oost/West. Dit thema is multi-interpretabel. Te denken valt aan grote Oost-West-routes en Noord-Zuid-routes, maar ook aan tegeltjeswijsheden. De OVF vult het thema in met een lezing van Arend Ruizendaal over zijn onderzoek naar oorspronkelijke beeklopen en oudste routes in Amersfoort.

Dinsdag 3 november 2020: een presentatie van de heer W. Hoeben over het CollectieCentrum Nederland (CC NL) te Vathorst. In een enorm complex zijn daar de depotstukken ondergebracht van het Nederlands Openluchtmuseum, Museum Paleis Het Loo, het Rijksmuseum en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Donderdag 26 november 2020: presentatie Jaarboek in de Joriskerk.

[De OVF-lezingen worden gehouden in de RK-kerk aan de Liendertseweg 48 \(Heilig Kruiskerk\). Leden van de OVF hebben gratis toegang. Niet leden betalen € 5,-](#)

TENTOONSTELLINGEN

Kunsthall KAdE

(26 september 2020 t/m 3 januari 2021): This is America / Art USA Today.

Museum Flehite

(16 augustus t/m 24 januari 2021): Bep Rietveld, tekenaar en schilder in oorlogstijd.

(t/m 27 september 2020): Amersfoort in Beeld, Amersfoort door de eeuwen heen.

Mondriaanhuis

(t/m 25 oktober 2020): *Spakenburgse diva's in het Mondriaanhuis.*

Wijkmuseum Soesterkwartier

Openingstijden: Elke zaterdag vanaf 11.00 uur tot 16.00 uur. Ook op afspraak.

Voor meer informatie: Bets Beltman, betsbeltman@gmail.com.

Archief Eemland (zie www.archiefeemland.nl)

NGV WERKGROEP LEZINGEN EN ACTIVITEITEN

Het bestuur van de NGV afdeling Amersfoort en omstreken heeft, in navolging van verschillende andere NGV-afdelingen, besloten alle afdelingsbijeenkomsten tot 1 januari 2021 te annuleren. De corona-omstandigheden zijn te onzeker om deze bijeenkomsten te organiseren. Een belangrijk aspect hierbij is dat een groot deel van onze doelgroep tot de risicogroep behoort. De afdeling Amersfoort en omstreken wil de kans op een eventuele verdere verspreiding van het coronavirus en op een eventuele besmetting minimaliseren. Het organiseren van bijeenkomsten vereist dan diverse maatregelen, zoals onder andere een aanmeldingsprocedure, maar tegelijkertijd verwachten wij een geringere opkomst van leden en belangstellenden uit angst voor het coronavirus. Wij weten dat veel leden reikhalzend uitkijken naar de maandelijkse ontmoetingen, maar wij moeten op dit moment de nodige voorzichtigheid in acht nemen, ter bescherming van eenieder. De afdeling wenst geen risico's te nemen. Wij hopen van ganser harte dat aan de huidige (stille, saaie) periode snel een einde komt en dat wij vanaf januari 2021 elkaar weer volop kunnen ontmoeten bij interessante lezingen.

Donderdagavond **21 januari 2021** lezing van Paul op den Brouw over Genealogisch onderzoek en horigheid.